

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 151 คน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จำนวน 151 คน และครูผู้สอน จำนวน 399 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 701 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 สำหรับเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ฉบับที่ 2 สำหรับครูผู้สอน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 4 อันดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งและรับคืนโดยใช้บริการทางไปรษณีย์ และบางส่วนส่งและรับคืนด้วยตนเอง แบบสอบถามส่งไปทั้งสิ้น จำนวน 701 ชุด ได้รับกลับคืน จำนวน 642 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.58 จากข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมได้ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 35 ปีขึ้นไป และมีอายุราชการ 20 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เคยเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 โดยเข้าร่วมประชุมอบรม สัมมนา และประชุมเชิงปฏิบัติการ ใช้ระยะเวลาประมาณ 3-4 วัน หน่วยงานที่จัด ได้แก่ เขตการศึกษา 9 สำนักงานสามัญศึกษา จังหวัด และกลุ่มโรงเรียน

ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุ 35 ปีขึ้นไป และมีอายุราชการระหว่าง 15-19 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เคยเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 โดยเข้าร่วมประชุมอบรม สัมมนา และประชุมเชิงปฏิบัติการ ใช้ระยะเวลาประมาณ 3-4 วัน หน่วยงานที่จัด ได้แก่ เขตการศึกษา 9 สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด และกลุ่มโรงเรียน

ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป มีอายุราชการระหว่าง 15-19 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เคยร่วมประชุมอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ และประชุมสัมมนา เกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ใช้ระยะเวลาประมาณ 1-2 วัน หน่วยงานที่จัด ได้แก่ โรงเรียน เขตการศึกษา 9 และกลุ่มโรงเรียน

2. สภาพการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9

2.1 การจัดระบบบริหาร

โรงเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดแบ่งสายงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ในการปฏิบัติด้านหลักสูตรได้ชัดเจน เหมาะสม การจัดให้มีคณะกรรมการเพื่อร่วมกันวางแผนการใช้หลักสูตร ให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร และการจัดให้มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร เพื่อพิจารณาจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ในระดับมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การร่วมเป็นคณะกรรมการวางแผนการใช้หลักสูตรให้ เป็นไปตามหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร และการร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร เพื่อพิจารณาจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นในระดับมาก

2.2 การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของครู ด้านวุฒิ วิชาเอก-โท ประสบการณ์ ความสามารถพิเศษ เพื่อใช้ในการเปิดสอนรายวิชา รวมทั้งใช้ในการจัดตารางสอน การจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และงบประมาณ เพื่อใช้ในการจัดรายวิชา จัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรม และการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนด้านความถนัด ความต้องการ เพื่อใช้ในการจัดรายวิชาเลือก

จัดกิจกรรมและจัดกลุ่มนักเรียนในระดับมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข้อมูลแก่โรงเรียนเกี่ยวกับสภาพของครู ด้านวุฒิ วิชาเอก-โท ประสบการณ์ ความสามารถ พิเศษ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเปิดสอนรายวิชาเลือกเสรี วิชาบังคับเลือก รวมทั้งใช้จัดตารางสอน การให้ข้อมูลแก่โรงเรียนเกี่ยวกับจำนวนวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ ห้องเรียน งบประมาณ เพื่อใช้ในการจัดรายวิชา จัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรม และการให้ข้อมูลแก่โรงเรียนเกี่ยวกับสภาพของนักเรียนและชุมชน ด้านอาชีพ รายได้ของผู้ปกครอง ความถนัด ความต้องการของนักเรียน เพื่อใช้ในการจัดรายวิชาเลือกเสรี จัดกิจกรรมและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ในระดับมาก

2.3 การเตรียมบุคลากร

โรงเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูได้ฝึกอบรม ศึกษาค้นคว้า การจัดทำครูเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการทำแผนการสอนที่มุ่งเน้นการสอนทักษะกระบวนการการทำงานเป็นกลุ่ม และการจัดทำครูร่วมกันวางแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดทำ จัดทำ และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลในระดับมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการเขียนแผนการสอน และการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรที่โรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่นจัดขึ้น และการร่วมวางแผนปฏิบัติงานและประเมินผลเกี่ยวกับวิธีสอน การจัดทำ และพัฒนาสื่อ การเรียนการสอน ในระดับมาก

2.4 การจัดหาเอกสารหลักสูตร และวัสดุ สื่อ อุปกรณ์

โรงเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดหาเอกสารหลักสูตร วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ครบถ้วนเพียงพอและทันเวลาใช้ การจัดทำมีระบบบริการที่ดี มีการจัดเก็บ การบำรุงรักษา ซ่อมแซมวัสดุ อุปกรณ์ จัดระบบเอกสารหลักสูตรให้เหมาะสม อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ในระดับมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา และการจัดเก็บบำรุงรักษา ซ่อมแซมวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี ในระดับมาก

2.5 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

โรงเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำมีผู้รับผิดชอบในการกำหนด เนื้อหาสาระที่จะประชาสัมพันธ์ให้ถูกต้องชัดเจน การจัดทำมีการประชุมชี้แจงบุคลากรใน

โรงเรียน ผู้ปกครอง ให้เข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร และทราบบทบาทของตนเองที่จะช่วยให้การใช้หลักสูตรประสบผลสำเร็จ และการจัดให้มีป้ายนิเทศ สำนานเอกสารหลักสูตร ออกเผยแพร่ในระดับมาก นอกจากนี้ ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้ารับฟังการชี้แจง จากทางโรงเรียนเกี่ยวกับความรู้ต่าง ๆ เรื่องหลักสูตร ทั้งก่อนใช้และระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร และการได้ร่วมมือกับทางโรงเรียนในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ให้นักเรียน และผู้ปกครองทราบ ในระดับมาก อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการร่วมชี้แจง ให้ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทราบบทบาทของตนเองที่จะช่วยให้การใช้หลักสูตรประสบผลสำเร็จในระดับน้อย

2.6 การประสานสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานภายนอก

โรงเรียนมีการปฏิบัติปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือแก่ชุมชน และหน่วยงานภายนอกในด้านต่าง ๆ เช่น เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน เป็นสถานฝึกอาชีพ เป็นแหล่งส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรม การจัดส่งบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน และหน่วยงานภายนอก การขอความร่วมมือจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกด้านวิทยาการท้องถิ่น วัสดุ อุปกรณ์ สถานฝึกงาน ในระดับมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือจากชุมชน และหน่วยงานภายนอกในด้านต่าง ๆ เช่น วิทยาการท้องถิ่น วัสดุ อุปกรณ์ สถานฝึกงาน และการเข้าร่วมกิจกรรม แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล ระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ในระดับมาก อย่างไรก็ตามครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดนันทนาการนอกเยี่ยมชม ทัศนศึกษาและฝึกงานในสถานประกอบการของท้องถิ่นในระดับน้อย

2.7 การจัดรายวิชา

โรงเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดรายวิชาให้สนองหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เงื่อนไขของหลักสูตร การจัดรายวิชาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของท้องถิ่น นักเรียนและความพร้อมของโรงเรียน ในระดับมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพิจารณาการเปิดสอนรายวิชาเลือกเสรีของโรงเรียน การให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถ ความถนัด ความต้องการของนักเรียน และของครู เพื่อสะดวกต่อการจัดรายวิชา และการได้จัดทำ/ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นในระดับมาก

2.8 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม

โรงเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มในรายวิชาเลือกเสรี และวิชาบังคับเลือก คำนึงถึงความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียน การจัดนักเรียนเข้ากลุ่มในรายวิชาบังคับแกน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมระหว่างจำนวนนักเรียน ธรรมชาติของวิชา และการจัดกลุ่มนักเรียน โดยจัดแบ่งตามความสามารถของนักเรียนในระดับมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มในรายวิชาต่าง ๆ ในระดับมาก

2.9 การจัดกิจกรรมนักเรียน

โรงเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการสนับสนุนจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างหลากหลาย การจัดให้ครูที่ปรึกษากิจกรรม และนักเรียนเลือกเข้ากิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ ดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร และการให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมอิสระตามความสนใจและสมัครใจในระดับมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมมีโอกาสเลือกกิจกรรมนักเรียนตามความถนัด ความสนใจและความสมัครใจ การดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน ตามโครงสร้าง และเกณฑ์การประเมินผลกิจกรรมตามหลักสูตร และการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม โดยยึดทักษะกระบวนการเป็นหลักในระดับมาก

2.10 การจัดตารางสอน

โรงเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดตารางสอนของครูสอดคล้องกับการจัดตารางเรียน และตารางการใช้ห้องเรียน การจัดให้มีศูนย์รวมตารางสอนทุกวิชา ให้สามารถตรวจสอบและควบคุมการสอนของครูได้ในระดับมากที่สุด และการจัดครูเข้าสอนในแต่ละรายวิชา จัดได้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัดของแต่ละบุคคล การจัดให้ครู-ผู้สอนแต่ละคนได้รับการเฉลี่ยคาบสอนอย่างทัดเทียมและเหมาะสม และการจัดให้ตัวแทนจากหมวดต่าง ๆ มามีส่วนในการจัดตารางสอนในระดับมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการได้ตารางสอนในรายวิชาที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด และตรงตามวิชาเอก การให้ความร่วมมือในการเข้าสอนแทนครูที่ขาดในบางรายวิชา และการมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดตารางสอนในระดับมาก

2.11 การจัดการกระบวนการเรียนการสอน

โรงเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสนับสนุนการผลิต การใช้สื่อ อุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา และการสนับสนุนให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่เรียนช้าหรือเรียนอ่อนในรายวิชาต่าง ๆ ในระดับมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์ และเนื้อหาวิชาได้เหมาะสมสอดคล้องกับหลักการจุดหมายของหลักสูตร และคำอธิบายรายวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นทักษะกระบวนการ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการได้ผลิต เลือกใช้วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาในระดับมาก

2.12 การวัดและประเมินผลการเรียน

โรงเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดให้มีการกำกับ ดูแล และประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตร ในระดับมากที่สุด และการจัดให้มีเอกสารประเมินผลการเรียนให้ครบถ้วน การจัดให้มีการรายงานการประเมินผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ และการจัดให้นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนในระดับมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดและประเมินผลตามหลักสูตร การจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา การรายงานผลการประเมินให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบในระดับมาก อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อทดสอบแต่ละรายวิชา เพื่อหาข้อบกพร่อง เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพในระดับน้อย

2.13 การจัดบริการทางวิชาการ

โรงเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวด้านการเรียน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ การแก้ปัญหาส่วนตัวให้แก่นักเรียน การจัดบริการห้องสมุดให้ถูกต้องตามหลักวิชา เพื่อความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าของครูและนักเรียน และการจัดบริการด้านอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้ได้เพียงพอ เหมาะสมกับสภาพวิชาที่สอนในระดับมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาความเรียบร้อยของห้องเรียน อาคารเรียน ห้องพิเศษต่าง ๆ การใช้งบประมาณเพื่อการเรียนการสอนอย่างประหยัด และการให้ความร่วมมือ ประสานงานกับฝ่ายแนะแนว เพื่อ

ประโยชน์ต่อนักเรียนด้านการเรียน การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการแก้ปัญหาส่วนตัว
ในระดับมาก

2.14 การนิเทศติดตามและประเมินผล

โรงเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดนำผลงานความสำเร็จของผู้ปฏิบัติ
มายกย่องเชิดชูเกียรติและเผยแพร่ การจัดให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการวางแผนและ
ดำเนินการนิเทศติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และการจัดนำผลการประเมินมา
วิเคราะห์เพื่อใช้ปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการทำงานของบุคลากรในระดับมาก นอกจากนี้ครู
ผู้สอนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ ติดตามประเมิน
ผลของโรงเรียน และการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการทำงานในระดับมาก

3. ปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9

3.1 ปัญหาการจัดระบบบริหาร

โรงเรียนมีปัญหาความซ้ำซ้อนในการจัดแบ่งสายงานและหน้าที่
รับผิดชอบของบุคลากรในโรงเรียน และปัญหาการประสานงานระหว่างคณะกรรมการที่
ทำงานเกี่ยวกับหลักสูตรและครูผู้สอนในระดับน้อย

3.2 ปัญหาการจัดทำข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนมีปัญหาด้านความพอเพียงของบุคลากร และเวลาในการ
สำรวจข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ในระดับมาก และมีปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจในการนำข้อมูล
ของครู นักเรียน ชุมชน มาใช้ในการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร และมีปัญหาเกี่ยวกับความ
ร่วมมือในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ของครู นักเรียน และชุมชน ในระดับน้อย

3.3 ปัญหาการเตรียมบุคลากร

โรงเรียนมีปัญหาด้านความพอเพียงของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้าน
ต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร และปัญหาด้านงบประมาณในการสนับสนุนจัดอบรมครูให้มีความรู้
ความเข้าใจในหลักสูตรในระดับมาก และมีปัญหาด้านความร่วมมือในการวางแผนปฏิบัติงาน
เกี่ยวกับหลักสูตรของครูผู้สอน ปัญหาด้านความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและวิธีสอน
ของครูในระดับน้อย

3.4 ปัญหาการจัดการเอกสารหลักสูตร และวัสดุ สื่อ อุปกรณ์

โรงเรียนมีปัญหาด้านงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาเอกสารหลักสูตร วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ และปัญหาด้านความพร้อมของเอกสารหลักสูตร วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ ประกอบการใช้หลักสูตรในระดับมาก และมีปัญหาด้านการจัดระบบบริการในการจัดเก็บ บำรุงรักษา วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารหลักสูตรในระดับน้อย

3.5 ปัญหาการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

โรงเรียนมีปัญหาด้านการติดตามประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ปัญหา ด้านความรู้ ความเข้าใจในหลักการประชาสัมพันธ์ของคณะกรรมการประชาสัมพันธ์หลักสูตร และปัญหาด้านความชัดเจนของเนื้อหาสาระในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรในระดับน้อย

3.6 ปัญหาการประสานสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานภายนอก

โรงเรียนมีปัญหาด้านการประสานงานระหว่าง โรงเรียนกับแหล่ง วิทยาการ และวิทยาการจากชุมชน มีปัญหาด้านความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และหน่วยงานภายนอก และมีปัญหาด้านความร่วมมือในการร่วม กิจกรรมระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานภายนอกในระดับน้อย

3.7 ปัญหาการจัดรายวิชา

โรงเรียนมีปัญหาด้านความพร้อมของครูผู้สอนในรายวิชาเลือก เสรี ที่โรงเรียนจัดขึ้น และปัญหาด้านความสอดคล้องในการจัดวิชาเลือก เสรี กับความถนัด ความ สนใจ และความต้องการของผู้เรียนในระดับมาก และมีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจของครู ในการจัดทำรายวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ปัญหาด้านความสอดคล้องใน การจัดรายวิชาเลือก เสรีกับ ความรู้ ความสามารถ ความถนัดของครูผู้สอน และปัญหาด้าน ความสอดคล้องในการจัดรายวิชาเลือก เสรีกับจุดหมายและหลักการของหลักสูตรในระดับน้อย

3.8 ปัญหาการจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม

โรงเรียนมีปัญหาด้านการจัดกลุ่มนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง มากเกินไปในระดับมาก และมีปัญหาด้านการจัดกลุ่มนักเรียนให้เหมาะสมตามความถนัด ความสนใจ และธรรมชาติของวิชาในระดับน้อย

3.9 ปัญหาการจัดกิจกรรมนักเรียน

โรงเรียนมีปัญหาด้านความพร้อมของครูที่ปรึกษากับกิจกรรมนักเรียน ที่โรงเรียนจัดขึ้น ปัญหาด้านความสอดคล้องของกิจกรรมที่จัดกับความถนัด ความสนใจของ

นักเรียน และปัญหาด้านความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียน
ในโรงเรียนในระดับน้อย

3.10 ปัญหาการจัดตารางสอน

โรงเรียนมีปัญหาด้านความร่วมมือของครูในการสอนแทนครูที่ขาด
บางวิชา ปัญหาด้านความเหมาะสมในการเฉลี่ยชั่วโมงสอนของครู และปัญหาด้านความ-
สอดคล้องในการจัดครูเข้าสอนแต่ละวิชา กับความถนัดและความสามารถของครูในระดับน้อย

3.11 ปัญหาการจัดกระบวนการเรียนการสอน

โรงเรียนมีปัญหาด้านความร่วมมือของครูในการสอนซ่อมเสริม ปัญหา
ด้านความรู้ความเข้าใจของครูในการสอนที่เน้นกระบวนการ และเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
และปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจของครูในการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับ
จุดประสงค์รายวิชาในระดับน้อย

3.12 ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียน

โรงเรียนมีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจของครูในการวิเคราะห์
ข้อสอบในระดับมาก และมีปัญหาด้านความสามารถของครูในการสร้างเครื่องมือวัดและ
ประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับ
ระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย
การประเมินผลในระดับน้อย

3.13 ปัญหาการจัดบริการทางวิชาการ

โรงเรียนมีปัญหาด้านงบประมาณในการดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ
เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ปัญหาด้านการบริการ และความพอเพียงของหนังสือในห้องสมุด
กับความต้องการความสนใจของครูและนักเรียน และมีปัญหาด้านความพอเพียงและความ
เหมาะสมของห้องเรียน อาคารสถานที่ เพื่อการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก และมี
ปัญหาด้านความร่วมมือของครูผู้สอนต่องานแนะแนวของโรงเรียนในระดับน้อย

3.14 ปัญหาการนิเทศติดตาม และประเมินผล

โรงเรียนมีปัญหาด้านเวลาในการดำเนินงานนิเทศ ติดตาม ประเมิน
ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในระดับมาก และมีปัญหาด้านความเข้าใจในการนำผลการ
ประเมินมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการทำงานของบุคลากร ปัญหาด้านความร่วมมือของครูผู้สอน
ในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนในระดับน้อย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1. การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติมากในด้านการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของครู ด้านวุฒิ วิชาเอก-โท ประสบการณ์ ความสามารถพิเศษ เพื่อใช้ในการเปิดสอนรายวิชา รวมทั้งใช้จัดตารางสอน มีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดรายวิชา จัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรม และมีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ด้านความถนัด ความต้องการ เพื่อใช้ในการจัดรายวิชาเลือก จัดกิจกรรมและจัดกลุ่มนักเรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนให้ข้อมูลแก่โรงเรียนเกี่ยวกับสภาพของครู จำนวนวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ และงบประมาณ รวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของนักเรียน ชุมชน อาชีพ รายได้ของผู้ปกครอง ความถนัด ความต้องการของนักเรียนในระดับมาก ในกรณีที่โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านต่าง ๆ นี้ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการเหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 มีจุดเน้นด้านการจัดวิชาเลือกเสรีอย่างหลากหลาย จัดให้สนองความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นจัดทำรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2536) ข้อมูลที่สำรวจได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำมาใช้บริหารหลักสูตรในโรงเรียนด้านการจัดรายวิชา จัดกิจกรรมนักเรียน จัดตารางสอน จัดครูเข้าสอน จัดกลุ่มนักเรียน เพื่อให้สนองหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร จากผลการวิจัยยังพบว่า โรงเรียนมีปัญหามากในด้านความพอเพียงของบุคลากร และเวลาในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ในส่วนนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนควรมอบหมายหน้าที่ให้หมวดวิชาต่าง ๆ รับผิดชอบสำรวจข้อมูลในหมวดของตนเองเป็นเบื้องต้น โดยหัวหน้าหมวดเป็นผู้สำรวจ รวบรวมข้อมูล เพราะเป็นผู้ใกล้ชิดกับครูในหมวด ซึ่งย่อมรู้สภาพปัญหาต่าง ๆ ในหมวด และได้รับความไว้วางใจรวมทั้งความร่วมมือในการให้ข้อมูลของครูเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสาร ภูติ (2536) พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มอบหมายให้หัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้ดำเนินการสำรวจ วุฒิ วิชาเอก-โท ความถนัดความสามารถพิเศษ และความสนใจในรายวิชาที่จะสอนของครูอาจารย์ในโรงเรียน

และเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของหัวหน้าหมวด ด้านการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ของหมวดควรตั้งเจ้าหน้าที่วัสดุของหมวดขึ้นมารับผิดชอบสำรวจ จัดเก็บและทำบัญชีรายการจำนวนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ที่มีในหมวดให้เป็นปัจจุบันเสมอ เมื่อแต่ละหมวดได้ข้อมูลแล้วให้จัดส่งไปยังคณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน เพื่อกระทำข้อมูลให้เป็นระบบ และจัดเก็บไว้ใช้เป็นข้อมูลในการบริหารหลักสูตรต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่าการปฏิบัติลักษณะนี้จะใช้เวลาและบุคลากรน้อยกว่าวิธีอื่น ๆ

2. การเตรียมบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการเตรียมบุคลากรมากในด้านการสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูได้ฝึกอบรม ทูงาน ศึกษาต่อ จัดให้ครูได้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการทำแผนการสอนที่มุ่งเน้นการสอนทักษะกระบวนการ การทำงานเป็นกลุ่ม และจัดให้ครูร่วมกันวางแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดทำ จัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผล นอกจากนี้ครูผู้สอนเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการเขียนแผนการสอน การจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรที่โรงเรียนจัดหรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ จัดขึ้น และร่วมวางแผนปฏิบัติงาน ประเมินผลเกี่ยวกับวิธีสอน การจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิรัช สุเมธพันธ์ (2532) ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษามีการปฏิบัติมากในด้านที่ผู้บริหารสนับสนุนให้อาจารย์ในโรงเรียนได้ศึกษาต่อ ตามสายงานที่สอนหรือรับผิดชอบ และสนับสนุนให้อาจารย์เข้ารับการประชุมอบรมสัมมนาทางวิชาการกับหน่วยงานภายนอก ดังนั้นจะเห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 เห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นเรื่องที่เหมาะสม เพราะคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนและคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของครูผู้สอน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจและสนับสนุนการพัฒนาครู อาจารย์อย่างต่อเนื่อง เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

นอกจากนี้ ผลจากการวิจัยการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ถึงร้อยละ 68.89 ซึ่งจัดโดยโรงเรียนเขตการศึกษา 9 และกลุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นการสะดวก และประหยัดงบประมาณที่หน่วยงานเหล่านี้เป็นผู้จัด เพราะครูไม่ต้องเดินทางไกลไปอบรมยังเขตการศึกษาอื่น ๆ เป็นการแก้ปัญหาด้านงบประมาณในการสนับสนุน จัดอบรมครู ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

มีปัญหาในระดับมาก อีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยประหยัดงบประมาณ คือ โรงเรียนต้องวิเคราะห์หาความจำเป็นในการส่งครูเข้าอบรม โดยสำรวจว่า ชာตบุคลากรด้านหลักสูตรในเรื่องใดเพื่อหาทางพัฒนาบุคลากรให้ถูกเป้า และควรพิจารณาด้วยว่า เขามีความต้องการที่จะเข้าอบรมหรือไม่ เพราะถ้าหากครูที่ส่งไปเข้ารับการอบรมไม่สนใจ หรือการอบรมไม่สอดคล้องกับความต้องการของครูเหล่านั้นแล้ว ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมก็ไม่เต็มที่ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าครูได้รับการอบรมในเรื่องที่ครูต้องการแล้ว ครูก็จะให้ความสนใจและตั้งใจอบรมอย่างเต็มที่ เมื่อครูได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นอย่างดีตรงตามเป้าหมายแล้ว สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ด้านหลักสูตรตามที่โรงเรียนมอบหมาย ปัญหาด้านความพอใจเพียงของบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรก็จะหมดไป

3. การจัดเอกสารหลักสูตร และวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติมากในด้าน การจัดหาเอกสารหลักสูตร วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ให้ครบถ้วน และทันเวลาใช้ และครูได้จัดทำวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสาร ภูติ (2536) ซึ่งพบว่า ในการบริหารการใช้หลักสูตร โรงเรียนส่วนมากจัดเตรียมหรือหาเอกสารหลักสูตรไว้ให้ครู-อาจารย์ได้ศึกษา จัดหาและส่งเสริมให้ครูได้ผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง แบ่งงบประมาณบางส่วนให้หมวดวิชาเป็นผู้จัดหา จัดซื้อเอกสารหลักสูตร วัสดุ อุปกรณ์ ในเรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ผู้บริหารเห็นความสำคัญในด้านนี้ จะเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลในการเสริมสร้างคุณภาพการศึกษา เพราะเอกสารหลักสูตรและวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ จัดเป็นประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม จะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนง่ายขึ้น และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร (กำพล ดำรงวงศ์, 2535) ช่วยลดบทบาทของครูลง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ สนองหลักการ และจุดหมายของหลักสูตร

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า โรงเรียนมีปัญหาทางด้านงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาเอกสารหลักสูตร และวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ ปัญหาด้านความพอใจเพียงของเอกสารหลักสูตร วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวรรณ ศำสนะ (2534) ที่พบว่า โรงเรียนมีปัญหามากในเรื่องการจัดหาเอกสารหลักสูตรให้มีความพอใจและทันเวลาใช้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสาร ภูติ (2536) ที่พบปัญหาว่า เอกสารหลักสูตรที่โรงเรียนเผยแพร่ ไม่เพียงพอกับความต้องการของครูผู้สอนในโรงเรียน จึงเป็นที่น่าสังเกต

ว่า ทั้งคู่ทำการวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ในช่วงเวลาที่ต่างกัน และในปัจจุบัน ผู้วิจัยก็ยังได้พบปัญหานี้อีก จึงนับว่าเป็นปัญหาเรื้อรังต้องรีบแก้ไข ผู้วิจัยเห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารต้องรีบหามาตรการในการจัดหาเอกสารหลักสูตร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ไว้ให้ครูอย่างเพียงพอ สนับสนุนให้มีการจัดอบรม การผลิตเอกสารหลักสูตร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ โดยใช้วัสดุเหลือใช้ภายในท้องถิ่น หรือทรัพยากรธรรมชาติที่มีในท้องถิ่น เพื่อครูผู้สอนสามารถผลิตขึ้นใช้เองได้ โรงเรียนอาจสนับสนุนงบประมาณส่วนหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นเงินบำรุงการศึกษาหรือขอการสนับสนุนจากสมาคมศิษย์เก่า สมาคมครู-ผู้ปกครอง นอกจากนี้ควรจัดศูนย์บริการเอกสารหลักสูตร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ให้เป็นเอกเทศ มีระบบการจัดเก็บ ซ่อมแซม บำรุงรักษา เพื่อสะดวกต่อการบริการแก่ครูผู้สอน โรงเรียนอาจจะประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ศูนย์วิชาการต่าง ๆ กลุ่มโรงเรียน เขตการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการยืมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งผลการวิจัยของ ประเสริฐ โฆษวิทิตกุล (2535) พบว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ได้ดำเนินงานวิชาการด้านการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา และรักษามาตรฐานการศึกษา โดยจัดตั้งศูนย์บริการให้ยืมวัสดุ อุปกรณ์ การสอนได้ จึงนับว่าเป็นการทุเลาปัญหาด้านความพอเพียงของวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ และงบประมาณลงไปได้บ้างไม่มากนักน้อย

4. การจัดรายวิชา พบว่า โรงเรียนมีการจัดรายวิชามากในเรื่องการจัดรายวิชาให้สนองหลักการ จุดหมาย โครงสร้างและเงื่อนไขของหลักสูตร จัดรายวิชาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของท้องถิ่น นักเรียน และความพร้อมของโรงเรียน จัดให้มีวิชาบังคับเลือกและวิชาเลือกเสรีอย่างหลากหลายให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการพิจารณาเปิดสอนรายวิชาเลือกเสรีของโรงเรียน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถ ความถนัด ความต้องการของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์พิศ ทะคง (2526) พบว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติมากในด้านการจัดแผนการเรียน ได้ถูกต้องตามจุดหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตร นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการของนักเรียน แต่จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า โรงเรียนมีปัญหาในระดับมากในด้านความพอเพียงของครูผู้สอนในรายวิชาเลือกเสรีที่โรงเรียนจัดขึ้น และปัญหาด้านความสอดคล้องในการจัดรายวิชาเลือกเสรีกับความถนัด ความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นว่า ผลการวิจัยด้านสภาพและปัญหาไม่สอดคล้องกัน ทั้งที่

โรงเรียนได้ปฏิบัติตามแนวการบริหารหลักสูตรของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2534) ในเรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นว่า อาจเป็นเพราะข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพของครู ของนักเรียน ที่โรงเรียนได้จัดเก็บไว้ั้นไม่เป็นปัจจุบัน อาจจะเป็น 1 เทอม หรือ 1 ปีการศึกษา โรงเรียนจึงจะสำรวจข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง ครูบางคนอาจจะย้ายหรือโอนไปยังสถานศึกษาอื่น จึงทำให้เกิดปัญหาด้านความพอใจของครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ในส่วนเด็กนักเรียนเอง บางครั้งก็เลือกเรียนวิชาตามเพื่อน หรือตามผู้ปกครองชอบ ซึ่งอาจไม่ตรงตามความถนัด ความสนใจของตนเอง ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการจัดรายวิชาให้นักเรียนได้เลือกเรียน ภายใต้คำแนะนำหรือการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ประกอบการตัดสินใจเลือกของนักเรียน จะทำให้นักเรียนเลือกเรียนอย่างมีจุดหมาย มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่การเรียน มีเจตคติที่ดี และเป็นการจัดรายวิชาที่สนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรอย่างแท้จริง ซึ่งโรงเรียนอาจขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญผู้มีความรู้ด้านการจัดหลักสูตร เช่น ศึกษานิเทศก์เขต ศึกษานิเทศก์จังหวัด ซึ่งพร้อมที่จะให้คำแนะนำตลอดเวลา

5. การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติมาก ในด้านการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มในรายวิชาเลือกเสรีและวิชาบังคับเลือก คำนี้ถึงความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียน จัดนักเรียนเข้ากลุ่มในรายวิชาบังคับเลือก คำนี้ถึงความเหมาะสมระหว่างจำนวนนักเรียน และธรรมชาติของวิชา สำหรับครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มในรายวิชาต่าง ๆ ในระดับมาก ในการจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม โดยคำนึงถึงความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนนี้ อัมภา บุญช่วย (2537) กล่าวว่า เป็นการลดความยุ่งยากในการจัดกิจกรรมการสอนของครู ครูจะสอนง่ายขึ้นเพราะสามารถใช้วิธีสอนและอุปกรณ์การสอนแบบเดียวกัน เพราะนักเรียนสนใจ ถนัด และต้องการคล้ายคลึงกัน สมมติของนักเรียนทุกคนจะมุ่งไปในแนวเดียวกัน นักเรียนจะเรียนด้วยความสนใจ ได้พูดคุยในเรื่องที่สนใจเหมือนกัน ส่วนการจัดกลุ่มนักเรียนในรายวิชาบังคับเลือกนั้น เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะจัดให้เหมาะสม เพราะนักเรียนทุกคนต้องเรียน จึงควรกำหนดขนาดของกลุ่มให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและจำนวนวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ที่จะใช้ เพื่ออำนวยความสะดวกการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างดีที่สุด ในด้านปัญหาที่พบจากการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีปัญหาระดับมาก ด้านการจัดกลุ่มนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งมากเกินไป ซึ่งจะสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์พิศ ทะคง (2526) พบว่า มีปัญหามากด้านความต้องการเลือกแผนการเรียนวิชาสามัญของนักเรียน และผู้ปกครองมากเกินไป ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเป็นเพราะ

นักเรียนเลือกเรียนตามเพื่อน หรือเลือกเรียนตามที่ผู้ปกครองต้องการ โดยไม่คำนึงถึงความถนัด ความสามารถของตนเอง ไม่สนใจในการเลือกวิชาเรียนอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงมาลย์ เฟิงปาน (2535) ที่พบปัญหาเกี่ยวกับการจัดกลุ่มการเรียน คือ นักเรียนขาดความสนใจในการเลือกวิชาเรียน ดังนั้นโรงเรียนจึงควรแก้ไขปัญหาในด้านนี้ โดยใช้วิธีแก้ปัญหของ หน่วยงานพิเศษ กรมสามัญศึกษา (2534) ซึ่งเสนอวิธีแก้ไขว่า โรงเรียนควรจัดครูสอนเพิ่มและแยกกลุ่มนักเรียนให้เหมาะสม จัดสถานที่เพิ่มเติม ถ้าโรงเรียนมีปัญหาขาดครู ขาดวัสดุ อุปกรณ์ ขาดห้องเรียน ก็สามารถแก้ไขได้ โดยเรียกนักเรียนมาประชุมชี้แจง พิจารณาเป็นรายบุคคล ตามความถนัด ความสนใจ และความพร้อมของแต่ละคน ก่อนที่จะพิจารณาให้ได้เรียนวิชาเลือกอื่น ๆ อันดีรองลงไป จำนวนนักเรียนแต่ละกลุ่มให้คำนึงถึงความเหมาะสมและธรรมชาติของวิชาด้วย

6. การวัดและประเมินผลการเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติมากที่สุดในการจัดให้มีการกำกับดูแล และประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตร ในส่วนครูผู้สอน พบว่า มีการปฏิบัติมาก ด้านการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดและประเมินผลตามหลักสูตร จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา รายงานผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเรียนการสอน ส่วนเรื่องที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อย คือ เรื่องการวิเคราะห์ข้อทดสอบแต่ละรายวิชา เพื่อหาข้อบกพร่อง เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่พบจากการวิจัย คือ โรงเรียนมีปัญหาทางด้านความรู้ความเข้าใจของครูในการวิเคราะห์ข้อสอบ ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาในส่วนนี้จะแก้ไขได้โดยผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้เข้ารับการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการวิเคราะห์ข้อทดสอบโดยตรง สนับสนุนให้ศึกษาดูงานโรงเรียนอื่นในด้านการวัดและประเมินผลการเรียน จัดหาบุคลากรที่มีคุณวุฒิในด้านนี้ โดยเฉพาะมาให้ความรู้แก่ครูภายในโรงเรียน เพื่อให้ครูรู้วิธีการวิเคราะห์ข้อสอบ รู้วิธีสร้างข้อสอบให้ได้มาตรฐาน และ/หรือ จัดหาแหล่งวิชาให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า นอกจากนี้ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูได้ร่วมกันวางแผนปฏิบัติด้านการวัดประเมินผลภายในหมวดของตนเอง และจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม กำกับดูแลอย่างใกล้ชิด

7. การจัดการบริการทางวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนปฏิบัติมากในเรื่อง การจัดการบริการแนะแนวด้านการเรียน การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การแก้ปัญหาส่วนตัว ให้แก่นักเรียน จัดบริการห้องสมุดให้ถูกต้องตามหลักวิชา เพื่อสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าของ ครูและนักเรียน และจัดการบริการด้านอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะ ใช้ได้เพียงพอ เหมาะสมกับสภาพวิชาที่สอน ในส่วนครูผู้สอน พบว่า มีการปฏิบัติมากด้านการให้ความร่วมมือ ในการดูแลรักษา ความเรียบร้อยของห้องเรียน อาคารเรียน ห้องพิเศษต่าง ๆ ใช้ งบประมาณเพื่อการเรียนการสอนอย่างประหยัด ในด้านปัญหา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียน มีปัญหามากด้านงบประมาณในการดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการบริการและความพอเพียงของหนังสือในห้องสมุดกับความต้องการ ความสนใจของครู และนักเรียน และด้านความพอเพียงของห้องเรียน อาคารสถานที่ เพื่อการจัดการเรียน การสอน จากสภาพและปัญหาดังกล่าว เมื่อพิจารณาแล้ว จะพบว่า แม้โรงเรียนและครูผู้สอน จะร่วมมือกันจัดการด้านห้องสมุด อาคารสถานที่ และงบประมาณเป็นอย่างมากแล้วก็ยัง พบปัญหาในด้านเหล่านี้มากเช่นเดิม ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเป็นเพราะโรงเรียนแต่ละโรงเรียน นับวันจะมีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ จำนวนบุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณจึงเพิ่มขึ้นเป็น เกาตามตัว ประกอบทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 มุ่งให้มีการจัดวิชา เลือกลงอย่างหลากหลาย ซึ่งจำเป็นต้องใช้ปัจจัยด้านบุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณ เช่นกัน ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนควรแก้ไขปัญหาด้านอาคารสถานที่ โดยอาจจัดแปลง ห้องที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ให้เป็นห้องเรียนหรือห้องปฏิบัติการ และส่งนักเรียนออกไปฝึกงานใน สถานฝึกอาชีพ และใช้เงินบำรุงการศึกษา หรือขอการสนับสนุนจากสมาคมศิษย์เก่า สมาคม ครู-ผู้ปกครองจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อหารายได้เข้าโรงเรียน นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่าใน ด้านการบริการห้องสมุด และหนังสือที่แก่บุคลากรภายในโรงเรียนนั้น โรงเรียนควรจัด บุคลากรที่มีความรู้ในหลักการของห้องสมุดในทุกด้านเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ขอความร่วมมือจาก นักเรียน ครู-อาจารย์ และชุมชนในการบริจาคหนังสือ แบบเรียน ตำรา และเอกสารทาง วิชาการต่าง ๆ เข้าห้องสมุด รวมทั้งจัดให้มีการซ่อมแซมหนังสือที่ชำรุด ให้อยู่ในสภาพที่ ใช้การได้เสมอ

8. การนิเทศ ติดตามและประเมินผล ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนปฏิบัติมาก ด้านการจัดนำผลงานความสำเร็จของผู้ปฏิบัติมายกย่อง เชิดชูเกียรติและเผยแพร่ จัดให้ผู้รับ การนิเทศมีส่วนร่วมในการวางแผน และดำเนินการนิเทศติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

สม่ำเสมอ และจัดให้มีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อใช้ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการทำงานของบุคลากร นอกจากนี้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการนิเทศติดตามประเมินผล และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการทำงานในระดับมากขึ้นเต็ยวกัน จากสภาพที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติด้านการนิเทศติดตาม ประเมินผลตามหลักของการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่ง กิติมา ปรีดีดีลิก (2532) ได้เสนอว่า การสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้รับการนิเทศ นับเป็นภารกิจหนึ่งของผู้บริหาร จะทำให้ผู้รับการนิเทศตอบสนองด้วยความตั้งใจทำงาน ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ในส่วนผู้รับการนิเทศนั้น ก็ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศด้วย ปัญหาต่าง ๆ จึงจะถูกแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี จากผลการวิจัยด้านปัญหา พบว่า โรงเรียนมีปัญหาทางด้านเวลาในการดำเนินงานนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในเรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นว่า โดยปกติแล้ว ภารกิจหน้าที่ของผู้บริหารมีมากมาย ถ้าใช้เวลากับงานใดงานหนึ่งมากเกินไป งานอื่น ๆ อาจเสียหายได้ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534) กล่าวว่า เทคนิคของผู้บริหารในการทำงาน มิใช่จะทำงานด้วยตนเองเพียงคนเดียว จะต้องกระตุ้นให้ผู้อื่นช่วยทำงานด้วย และช่วยด้วยความเต็มใจ และภูมิใจที่จะช่วย งานนิเทศติดตาม ประเมินผลก็เช่นกัน เมื่อผู้บริหารมีความจำกัดด้านเวลา ก็สามารถมอบหมายหน้าที่ให้คณะบุคคลทำงานแทนได้ หรือจัดตั้งเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาและครูผู้สอนที่มี ความรู้ ความชำนาญด้านการนิเทศ มาร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้คณะทำงานต้องกำหนดกระบวนการนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน มีการวางแผนล่วงหน้า กำหนดความรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ สิ่งที่ต้องการประเมิน เกณฑ์การประเมิน แหล่งข้อมูล เทคนิควิธี ช่วงเวลาในการนิเทศติดตาม ช่วงเวลาในการรายงานผล เพื่อให้ผู้บริหารทราบเป็นระยะ ๆ จะช่วยให้ปัญหาด้านเวลาในการนิเทศติดตาม ประเมินผลหมดไปได้ นอกจากนี้ผู้บริหารควรมอบหมายให้ครูในหมวดวิชาเดียวกัน นิเทศกันเอง ซึ่งอาจใช้วิธีสาธิตการสอน การประชุม และการสังเกตการสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับกรมสามัญศึกษา

1. กรมสามัญศึกษาควรจัดทำหรือร่วมมือกับกรมวิชาการ และมหาวิทยาลัย ในการจัดทำเอกสารทางวิชาการ เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร และแนวทางการจัดทำเครื่องมือ วัดผล วิธีการวิเคราะห์ข้อสอบ
2. กรมสามัญศึกษา ควรพิจารณาช่วยเหลือโรงเรียนด้านงบประมาณ ด้านอาคาร สถานที่ ตลอดจนสนับสนุนการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ การเรียนการสอนในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

1. โรงเรียนควรร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียน และเขตการศึกษา ในการจัดตั้งศูนย์ บริการเอกสารหลักสูตร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ให้เพียงพอต่อความต้องการของครูผู้สอน
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนมีการจัดทำ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนที่เป็นมาตรฐาน โดยมีการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น ของข้อทดสอบ ปรับปรุงข้อทดสอบ และจัดทำธนาคารข้อสอบในโรงเรียน
3. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรในโรงเรียนอย่างใกล้ชิด ให้มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอในทุกด้าน และสนับสนุนจัดทำ โครงการนิเทศภายในโรงเรียนของแต่ละหมวดวิชา
4. โรงเรียนควรมีการจัดห้องสมุดให้เป็นศูนย์กลางค้นคว้าของโรงเรียน ทั้ง ด้านหนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการ เอกสารหลักสูตร ควรส่งเสริมให้มีการจัดห้องสมุด ย่อย เช่น ห้องสมุดครู ห้องสมุดหมวดวิชา หรือห้องสมุดเคลื่อนที่ และขอรับบริจาคหนังสือ จากนักเรียน ครู และชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษาอื่น ๆ
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 หรือเขตการศึกษาอื่น ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย